

Faktor Makroekonomi: Kesannya Terhadap Pembiayaan tidak Berbayar dalam Perbankan Islam Malaysia

Macroeconomic Factors: The Effect on Non-performing Financing in Islamic Banking in Malaysia

Siti Zaiton Mohd Dali sitzaitondali@yahoo.com
Nurshuhaida Abdul Razak nurshuhaida_86@yahoo.com.my
Pusat Pengajian Ekonomi
Fakulti Ekonomi dan Pengurusan
Universiti Kebangsaan Malaysia

ABSTRAK

Industri Perbankan Islam Malaysia telah berkembang pesat sejak penubuhan bank Islam yang pertama pada bulan Julai 1983. Di dalam kemajuan pesat industry perbankan Islam di Malaysia, terdapat beberapa perkara yang harus dititik beratkan seperti risiko pembiayaan tidak berbayar. Kertas kerja ini meninjau jumlah pembiayaan dalam perbankan Islam dan beberapa pembolehubah ekonomi yang membawa kepada pembiayaan tidak berbayar dalam Industri Perbankan Islam di Malaysia. Penyelidik menggunakan Pembiayaan Tidak Berbayar (PTB) sebagai pemboleh ubah bersandar dan beberapa faktor makroekonomi telah dipilih sebagai pembolehubah bebas seperti Jumlah Pembiayaan (JP), Kadar Inflasi (KI), dan Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK). Daripada kajian ini, penyelidik berhasrat untuk menentukan hubungan yang signifikan antara pembiayaan tidak berbayar dengan semua pembolehubah ekonomi yang telah dipilih dan untuk mengenal pasti pembolehubah ekonomi yang telah menyumbang hubungan yang paling kuat dengan pembolehubah bersandar, kertas kerja ini juga akan membincangkan aliran pembiayaan tidak berbayar bagi Industri Perbankan Islam Malaysia dengan merujuk kepada beberapa idea daripada model konvensional. Kemudian, dengan menggunakan data sekunder dan menggunakan perisian yang dinamakan Pakej Statistik Untuk Sains Sosial (SPSS) untuk melakukan analisis regresi berganda, pekali penentuan (R^2) dan Regresi Analisis Pekali. . Dapatkan kajian menunjukkan terdapat hubungan negatif antara pembiayaan tidak berbayar dengan jumlah pembiayaan dan kadar inflasi, manakala Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) menunjukkan hubungan yang positif.

Kata kunci: Pembiayaan Tidak Berbayar, Jumlah Pembiayaan, Kadar Inflasi, Keluaran Dalam Negara Kasar.

ABSTRACT

Malaysia Islamic banking industry has been growing promisingly since the establishment of the first Islamic bank in July 1983. Upon the progressive and healthy Malaysia Islamic banking industry, there is a potential of Non-performing Financing (NPF) to be aware and anticipated. This paper explores the Financing Amount and economics variables leading to non performing financing in Islamic banking industry. Researcher utilised the Non-Performing Financing (NPF) in Islamic banks to measure the extent of Non Performing Financing (NPF) in Malaysia. Several macroeconomics factors have been choose as independent variables which are Financing Amount (FA), Inflation Rate (IR), and Gross Domestics' Product (GDP). From this research, the researcher desires to determine the significant relationship between non performing financing with all the economic variables that has been chosen and to identify which of economics variables has contributed the strongest relationship to the dependent variables. The paper accommodates the flow of Non Performing Financing of Malaysia Islamic Banking Industry by referring to some ideas from the conventional models. Then, the paper uses secondary data and using the software named Statistical Package for Social Science (SPSS) to do multiple regression analysis, coefficient of determination (R^2) and Regression Coefficient Analysis. The results showed a negative relationship between non-performing financing to amount financing and inflation rates, while the Gross Domestic Product (GDP) showed a positive relationship.

Keywords: Non-Performing Financing, Amount Finance, Inflation Rate, and Gross Domestics' Product.

PENGENALAN

Pembiayaan dalam Sistem Perbankan Islam telah menjadi satu fenomena global dan telah berjaya berkembang menjadi industri yang dikenali sebagai Industri Perkhidmatan Kewangan Islam (IPKI). Industri ini telah menarik minat di kalangan pemain dalam dunia kewangan apabila berlakunya krisis subprima pada tahun 2008 dan krisis kewangan di seluruh dunia yang berikutnya. Lebih penting lagi, IPKI telah muncul sebagai alternatif yang berdaya maju untuk bersaing dengan sistem perbankan konvensional yang berasaskan kadar faedah dan telah berkembang pesat dalam tempoh beberapa dekad yang lalu, dengan pelanggan yang pelbagai di negara-negara Islam dan bukan Islam. Ia menarik minat yang semakin meningkat daripada peserta global yang semakin memainkan peranan utama dalam industri ini (Aslam, 2006).

Sarker (1999), mendapati bahawa jumlah pembiayaan tidak berbayar dalam perbankan Islam semakin berkembang. Pembiayaan tidak berbayar adalah isu di seluruh dunia yang memberi kesan kepada kestabilan pasaran kewangan. Dalam perbankan dan kewangan, terdapat risiko yang terlibat, salah satu cabaran terbesar adalah pembiayaan tidak berbayar. Dalam kajian ini, penyelidik memilih Industri Perbankan Islam Malaysia sebagai sampel. Keadaan ini telah menyumbang kepada mengurangkan jumlah keuntungan bank yang menawarkan khidmat perbankan Islam. Dalam kajian ini, penyelidik akan mengkaji faktor-faktor makroekonomi yang menyumbang kepada jumlah pembiayaan tidak berbayar dalam Perbankan Islam Malaysia. Pembolehubah yang akan menjadi tumpuan adalah Jumlah Pembiayaan (JP), Kadar Inflasi (KI), dan Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK).

Di dalam Dokumen Perundingan, Januari 2001, di bawah Peraturan Pendedahan korporat untuk keperluan minimum bagi pendedahan korporat, seksyen 272, pembiayaan tidak berbayar disebut bahawa lalai dianggap telah berlaku dengan perhatian kepada penanggung kewajipan tertentu apabila satu atau lebih peristiwa-peristiwa berikut telah berlaku:

- Ia ditentukan bahawa penanggung kewajipan yang tidak mungkin untuk membayar tanggungan hutang (prinsipal, faedah, atau yuran) sepenuhnya;
- Penanggung kewajipan yang terlepas membuat pembayaran lebih daripada 90 hari pada mana-mana kewajipan kredit;
- Penanggung kewajipan telah di ishtiharkan bankrap atau yang serupa dengannya daripada pemutang.

Isu berkaitan dengan pinjaman tidak berbayar telah menjadi tajuk utama sejak beberapa dekat yang lalu, menurut artikel dari International Monetary Fund (IMF) yang di tulis oleh Russel Freeman (2004), "krisis kewangan yang melanda beberapa negara pada tahun 1990-an telah membangkitkan isu pembiayaan tidak berbayar, di mana penghutang gagal untuk membuat bayaran kontrak bagi masa yang ditetapkan, dan faktor yang perlu diambil kira ialah faktor makroekonomi". Berdasarkan kajian ini, dapat disimpulkan bahawa masalah pembiayaan tidak berbayar adalah dipengaruhi oleh faktor makroekonomi.

Objektif utama kertas kerja ini adalah untuk:

1. Menentukan hubungan yang signifikan antara pembiayaan tidak berbayar dengan semua pembolehubah makroekonomi yang telah dipilih.
2. Mengenal pasti pembolehubah makroekonomi yang telah menyumbang hubungan yang paling kuat dengan pembolehubah bersandar.
3. Membincangkan aliran pembiayaan tidak berbayar bagi Industri Perbankan Islam Malaysia.

Perbincangan baki kertas dibahagikan kepada lima bahagian seperti berikut, Bahagian 2 menerangkan kaedah untuk mengukur hubungkait antara faktor makroekonomi dan pembiayaan tidak berbayar dalam industri perbankan Islam Malaysia. Bahagian 3 membincangkan kajian yang lepas m. Seksyen 4 akan menghasilkan penemuan, dan Seksyen 5 menyimpulkan perbincangan.

DATA DAN METODOLOGI

Data yang digunakan adalah data suku tahun bagi kesemua pemboleh ubah yang telah di pilih. Data ini di perolehi daripada data yang disiarkan dalam buletin statistik Bulanan oleh Bank Negara Malaysia. Tempoh pengajian adalah dari suku tahun pertama 2007 hingga suku tahun ke empat 2011.

Untuk menjawab objektif pertama iaitu untuk menentukan hubungan yang signifikan antara pemboleh ubah bebas dan pembolehubah bersandar, regresi berganda dan korelasi Spearment telah digunakan. Manakala bagi objektif kedua, iaitu untuk mengetahui pembolehubah bebas yang menyumbang hubungan yang paling kuat untuk pembolehubah bersandar, pekali penentuan (R^2) dan Beta telah digunakan. Microsoft Excel juga digunakan untuk menggambarkan dengan lebih jelas trend pemboleh ubah bersandar iaitu pembiayaan tidak berbayar dalam Industri Perbankan Islam Malaysia.

Analisis regresi berganda digunakan apabila terdapat lebih daripada satu pembolehubah bebas yang terlibat. Model regresi yang dianggarkan boleh digunakan untuk menganalisis hubungan di antara pembolehubah bersandar dan pembolehubah tak bersandar. Keputusan yang menggunakan kaedah ini memberikan hasil yang diramalkan pembolehubah bersandar dan tak bersandar. Regresi anggaran seperti berikut:

$$Y = \alpha + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \beta_4 X_4 + \varepsilon$$

Y = Pembiayaan Tidak Berbayar, α = Konstan, X_1 = JP, X_2 = KI, X_3 = KDNK, X_4 = KP, ε = Error.

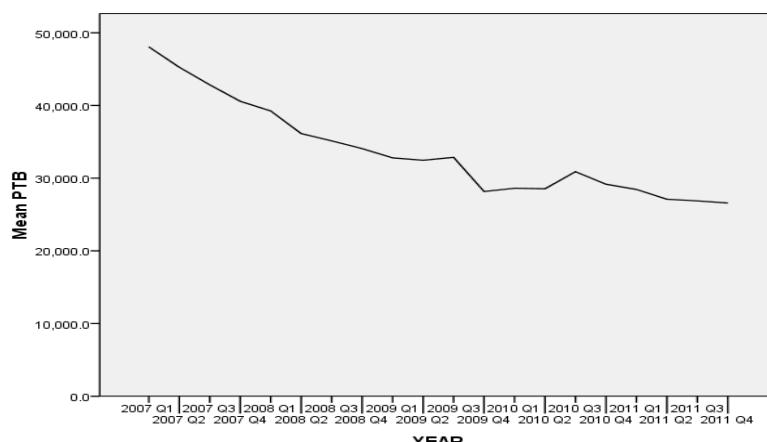
KAJIAN LEPAS

Sepertimana yang dinyatakan oleh Abdelkader Boudriga, Neila Boulila Taktak dan Jellouli Sana (2009), telah membuktikan bahawa, saiz (jumlah pembiayaan) dikaitkan secara negatif dengan pendedahan risiko kredit (pembiayaan tidak berbayar). Seperti yang dinyatakan oleh Hu et al. (2004) seperti yang dipetik di Abdelkader et al. (2009), menunjukkan bahawa bank-bank yang lebih besar mempunyai lebih banyak sumber, dan lebih berpengalaman dalam menguruskan kes peminjaman lapuk. Situasi yang sebaliknya pula berlaku pada bank-bank yang lebih kecil saiznya, dimana mereka lebih terdedah kepada masalah pembiayaan tidak berbayar akibat daripada kekurangan sumber dan kekurangan pengalaman dalam mengendalikan masalah pembiayaan tidak berbayar.

M. Bloem Adriaan dan Cornelis N. Gorter (2001), menjelaskan bahawa jumlah yang terlibat dalam pinjaman tidak berbayar mungkin meningkat dengan ketara akibat insiden kenaikan kos bahan api, dan harga barang eksport utama. Ini menunjukkan bahawa, pembiayaan tidak berbayar adalah dipengaruhi secara positif oleh indeks harga pengguna atau Kadar Inflasi (KI).

Kertas kerja IMF yang ditulis oleh J. Giancarlo Gasha dan R. Armando Morales (2004), didapati bahawa hubungan antara jumlah pembiayaan tidak berbayar dan KDNK mempunyai hubungan yang negatif. Penjelasan yang dapat disimpulkan daripada kajian ini adalah bahawa pertumbuhan positif yang kukuh dalam KDNK dapat diterjemahkan sebagai ekonomi berada di dalam keadaan sihat dan lebih banyak pendapatan dihasilkan, rentetan itu, situasi ini dapat meningkatkan keupayaan membayar hutang peminjam yang seterusnya menyumbang kepada mengurangkan pinjaman tidak berbayar. Sebaliknya, apabila terdapat kelembapan dalam ekonomi (pertumbuhan KDNK yang rendah atau negatif) tahap pembiayaan tidak berbayar akan meningkat.

KEPUTUSAN EMPERIKAL

RAJAH 1: Trend Pembiayaan Tidak Berbayar Industri Perbankan Islam Malaysia Pada Suku Pertama Tahun 2007- Suku Keempat 2011

Merujuk kepada Rajah 1 di atas, secara kasarnya dapat disimpulkan bahawa kadar pembiayaan tidak berbayar dalam Perbankan Islam di Malaysia adalah menurun dari masa ke semasa bermula pada tahun 2007 hingga 2011.

Kadar pembiayaan tidak berbayar paling tinggi dicatatkan adalah pada suku pertama tahun 2007 48064.7 juta Ringgit Malaysia. Ini mungkin di sebabkan oleh masalah ekonomi dunia yang berlaku pada tahun 2007 dan 2008. Di mana telah berlakunya kenaikan harga barang dan ini menjadi penyumbang kepada kenaikan indeks harga pengguna dan seterusnya kenaikan kadar inflasi. Rentetan daripada situasi ekonomi ini, telah menyumbang kepada berlakunya ketidakupayaan dikalangan peminjam dalam melunaskan pembiayaan kewangan mereka.

Manakala jumlah pembiayaan tidak berbayar paling rendah adalah pada suku tahun keempat 2011. Menurut Tan Sri Dr Zeti Akhtar Aziz (Gabenor Bank Negara Malaysia) ketika majlis pelancaran Program Kemampanan Perniagaan Bursa Malaysia, ekonomi Malaysia menyaksikan pertumbuhan sederhana pada separuh pertama tahun 2011 sebelum bertukar menjadi lebih kukuh pada separuh kedua, ini disebabkan pasaran kewangan Malaysia sekarang semakin maju dan lebih matang. Ini menunjukkan perkembangan ekonomi Malaysia yang baik dan membolehkan penurunan kadar pembiayaan tidak berbayar.

JADUAL 1: Keputusan Regresi

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients Beta	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error				Tolerance	VIF
1 (Constant)	165625.645	31798.873		5.209	.000		
JP	-.040	.035	-.229	-1.132	.274	.183	5.459
KI	-1135.967	318.387	-.722	-3.568	.003	.183	5.466
KDNK	45.360	52.647	.075	.862	.402	.982	1.018

a. Dependent Variable: PTB

$PTB = 165625.64 - 0.40JP - 1135.967KI + 45.36KDNK$
(31798.873) (0.035) (318.387) (52.647) (142.920)

Daripada Jadual 1, keputusan kajian menunjukkan bahawa terdapat hubungan yang negatif antara pembiayaan tidak berbayar dengan jumlah pembiayaan dalam Industri Perbankan Islam Malaysia. Ia bermakna, apabila jumlah pembiayaan meningkat sebanyak 1 unit, perubahan dalam pembiayaan tidak berbayar akan menurun sebanyak 0.04 unit.

Keputusan kajian ini juga menunjukkan bahawa terdapat hubungan yang positif antara pembiayaan tidak berbayar dan juga kadar inflasi. Ini bermakna, apabila kadar inflasi meningkat sebanyak 1 unit, perubahan dalam pembiayaan tidak berbayar akan turut meningkat sebanyak 1135.96 unit.

Selain itu juga, di dapati bahawa KDNK mempunyai hubungan positif dengan pembiayaan tidak berbayar dalam industri Perbankan Islam Malaysia. Berdasarkan regrasi yang di buat, apabila KDNK meningkat sebanyak 1 unit, pembiayaan tidak berbayar akan meningkat sebanyak 45.36 unit.

JADUAL 2: Pekali penentuan R^2

MODEL	R^2
1	0.880

Berdasarkan keputusan R^2 , 0.880, ia menunjukkan bahawa, 88% daripada perubahan dalam pembiayaan tidak berbayar di dalam Industri Perbankan Islam Malaysia boleh dijelaskan oleh perubahan dalam pembolehubah tidak bersandar (JP, KI, KDNK). Selebihnya 12% daripada perubahan dalam pembiayaan tidak berbayar tidak boleh dijelaskan oleh pembolehubah tidak bersandar.

JADUAL 3: Keputusan Pekali BETA

MODEL	BETA
JP	.229
KI	.722
KDNK	.075

Objektif utama dengan menggunakan pekali BETA adalah untuk menentukan faktor yang mungkin menyumbang kepada kadar pembiayaan tidak berbayar Industri perbankan Islam Malaysia keputusan ini telah diketengahkan dari jadual regresi. BETA tertinggi mewakili sumbangan terkuat bagi menerangkan pembolehubah bersandar. Daripada jadual di atas, penyelidik boleh membuat kesimpulan bahawa Kadar Inflasi (KI) adalah penyumbang tertinggi dalam menjelaskan jumlah pembiayaan tidak berbayar. BETA KI 0.722 iaitu 72.2% akan menyumbang kepada PTB.

JADUAL 4: Korelasi antara NPL dan Pembolehubah Yang Mempengaruhi PTB

		PTB	JP	KI	KDNK
Spearman's rho	PTB	Correlation Coefficient	1.000	-.961**	-.875**
		Sig. (2-tailed)	.	.000	.000
		N	20	20	20
JP		Correlation Coefficient	-.961**	1.000	.928**
		Sig. (2-tailed)	.000	.	.000
		N	20	20	20
KI		Correlation Coefficient	-.875**	.928**	1.000
		Sig. (2-tailed)	.000	.000	.
		N	20	20	20
KDNK		Correlation Coefficient	.072	-.053	.087
					1.000

Sig. (2-tailed)	.762	.826	.715	.
N	20	20	20	20

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Menurut jadual korelasi Spearman, jumlah pembiayaan (JP) menunjukkan hubungan negatif yang kuat dengan trend peningkatan pembiayaan tidak berbayar (PTB) dalam Industri Perbankan Islam Malaysia. Nilai korelasi Spearman FA adalah -0.961 **. Ini adalah konsisten dengan hasil kajian Gabriel Jimenez, Saurina Isa (2005), dan disokong dalam penyelidikan yang dilakukan oleh Nor Hayati Ahmad Shahrul Nizam Ahmad (tanpa tarikh), jumlah pembiayaan mempunyai pengaruh yang ketara ke atas risiko kredit perbankan Islam.

Menurut jadual korelasi Spearman, Kadar Inflasi (KI) menunjukkan hubungan korelasi negatif yang kukuh. Nilai korelasi Spearman KI adalah -0.865 **, jadi terdapat hubungan yang signifikan negatif yang kuat antara JP dan PTB Industri Perbankan Islam Malaysia.

KESIMPULAN

Kajian ini membincangkan dan memberikan bukti mengenai hubungan di antara Pembiayaan Tidak Berbayar Industri Perbankan Islam Malaysia dengan Jumlah Pembiayaan, Kadar inflasi dan juga Keluaran Dalam Negara Kasar. Dapatan kajian menunjukkan terdapat hubungan negatif antara pembiayaan tidak berbayar dengan jumlah pembiayaan dan kadar inflasi, manakala Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) menunjukkan hubungan yang positif.

RUJUKAN

- Abdelkader Boudriga, Neila Boulila Taktak, Sana Jellouli (2009). “*Bank specific, business and institutional environment determinants of nonperforming loans: Evidence from MENA countries.*”, **Economic Research Forum**, pp. 5-7
- Andrian M. Bloem, Cornelis N. Gorter (2001), “**IMF Working Paper: The Treatment of Nonperforming Loans in Macroeconomic Statistic.**”
- Awwal S, Md. A. (undated), “**Islamic Banking in Bangladesh: Performance, Problems, & Prospects**”, International Journal of Islamic Financial Services Vol. 1 No.3
- Bank Negara Malaysia, Key Statistics (2006), available at: www.bnm.gov.my/index.php? (Accessed June 20, 2010)
- Islam, Mohammad Shofiqul , Shil, Nikhil Chandra and Mannan, Md. Abdul (2005), “**Non performing loans : its causes, consequences and some learning**”, Bangladesh
- Nor Hayati Ahmad and Shahrul Nizam Ahmad (undated), **Key Factors Influencing Credit Risk Of Islamic Bank: A Malaysian Case**, Universiti Utara Malaysia
- Sekaran Umar (2003), “*Research Methods for Business, a skill-building Approach, Fourth Edition*”, Southern Illinois.